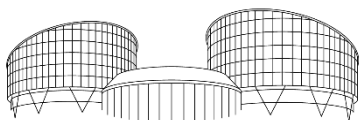

- © [Institutul European din România](#) - Această traducere nu obligă Curtea.
© [European Institute of Romania](#) - This translation does not bind the Court.
© [Institut européen de Roumanie](#) - Cette traduction ne lie pas la Cour.

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Press Unit
Unité de la Presse

Fișă tematică – Refuz de hrană în detenție

august 2015

Această fișă tematică nu obligă Curtea și nu este exhaustivă

Refuz de hrană în detenție

Deces în urma refuzului de hrană

[Horoz împotriva Turciei](#)

31 martie 2009

Fiul reclamantei a decedat în 2001 în penitenciar, în urma refuzului de hrană în semn de protest față de instituirea penitenciarelor „tip F”, concepute să ofere spații de locuit pentru 2–3 persoane în locul dormitoarelor. Reclamanta s-a plâns Curții Europene a Drepturilor Omului în special de faptul că refuzul autorităților judiciare de a-i pune în libertate fiul, contrar avizului Institutului de Medicină Legală, a dus la decesul acestuia.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a hotărât că **nu a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din [Convenția Europeană a Drepturilor Omului](#) în ceea ce privește decesul fiului reclamantei, deoarece a fost imposibil de stabilit o legătură de cauzalitate între refuzarea punerii în libertate a acestuia și decesul său. Curtea a observat că, în acest caz, decesul a fost, în mod evident, consecința refuzului de hrană. Reclamanta nu s-a plâns de condițiile de detenție a fiului său, nici de absența tratamentului corespunzător. Deși ar fi fost de dorit ca fiul reclamantei să fi fost pus în libertate în urma raportului întocmit de Institutul de Medicină Legală, nu existau probe care să îi permită Curții să critice aprecierea informațiilor din raport de către autoritățile judiciare. De asemenea, nu a constatat existența niciunui element care să îi permită să conteste concluzia potrivit căreia nu existase nicio faptă, formulată în cadrul anchetei efectuate de Ministerul Justiției. Prin urmare, Curtea a constatat că autoritățile și-au îndeplinit în totalitate obligația de a proteja integritatea fizică a fiului reclamantei, în special prin administrarea tratamentului medical corespunzător, și că acestora nu li se poate imputa că au acceptat refuzul clar al acestuia de a permite orice intervenție, chiar dacă starea sa de sănătate îi punea viața în pericol.

Cerere pendinte

[Ceessay împotriva Austriei \(nr. 72126/14\)](#)

Cerere comunicată Guvernului austriac la 6 iulie 2015

Fratele reclamantului a decedat în urma refuzului de hrană în timp ce se afla în detenție în vederea expulzării. Cauza are ca obiect, în special, afirmația reclamantului referitoare la ineficiența procedurii naționale în cursul anchetei privind decesul fratelui său.

Curtea a comunicat Guvernului austriac această cerere și a adresat părților întrebări în temeiul art. 2 (dreptul la viață) și art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție.

Alimentarea forțată a deținuților care refuză hrana

[Nevmerzhitsky împotriva Ucrainei](#)

5 aprilie 2005

De câteva ori în timpul detenției sale, ca urmare a refuzului de hrană, reclamantul a fost

alimentat forțat, procedură despre care susține că i-a cauzat suferințe psihice și fizice considerabile, în special având în vedere modul de aplicare: frecvent, era imobilizat cu cătușe de scaun sau de instalația de încălzire și forțat să înghită un tub de cauciuc conectat la o găleată cu un amestec nutritiv special. Reclamantul susține, de asemenea, că, deși era arestat preventiv, a fost lipsit de tratamentul medical adecvat diferitelor boli de care suferea, iar condițiile de detenție (în special plasarea într-o cameră de izolare timp de 10 zile pe când se afla în refuz de hrană) constituiau, de asemenea, o încălcare a art. 3 (interzicerea torturii și a tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție.

Curtea a observat mai întâi că „o măsură de necesitate terapeutică din punctul de vedere al principiilor consacrate ale medicinei nu poate fi considerată, în principiu, ca inumană și degradantă. Același lucru se poate spune și despre alimentarea forțată, al cărei scop este salvarea vieții unei persoane private de libertate care refuză în mod conștient să se hrănească. [Curtea] trebuie, totuși, să [se] asigure că existența necesității medicale a fost demonstrată în mod convingător [...] Mai mult decât atât, [aceasta] trebuie să verifice dacă se respectă garanțiile procedurale pentru decizia de alimentare forțată. În plus, modul în care reclamantul este supus alimentării forțate în timpul refuzului de hrană nu trebuie să depășească nivelul minim de severitate prevăzut de jurisprudența Curții în temeiul art. 3 din Convenție [Europeană] [a drepturilor omului, care interzice tortura și tratamentele inumane ori degradante]. [...]” (pct. 94-95 din hotărâre).

În această cauză, Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea torturii) din Convenție în ceea ce privește alimentarea forțată a reclamantului. Guvernul ucrainean nu a demonstrat că a existat o necesitate medicală pentru alimentarea forțată a reclamantului. Prin urmare, se poate presupune doar că alimentarea forțată a fost arbitrară. Garanțiile procedurale nu au fost respectate în raport cu refuzul conștient al reclamantului de a accepta hrană. În plus, autoritățile nu au acționat în interesul superior al reclamantului când l-au supus alimentării forțate. Deși autoritățile au respectat modul de alimentare forțată prevăzut în decretul relevant, mijloacele de constrângere folosite – cătușe, depărtător de gură, tub special introdus prin faringe și esofag până în stomac – cu ajutorul forței și în pofida rezistenței reclamantului, au constituit un tratament atât de grav încât justifică încadrarea lui ca tortură. De asemenea, Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor degradante) din Convenție în ceea ce privește condițiile de detenție ale reclamantului și neacordarea asistenței medicale corespunzătoare.

Pandjikidzé și alții împotriva Georgiei

20 iunie 2006 (decizie privind admisibilitatea)

Invocând art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție, primul reclamant s-a plâns, în special, cu privire la lipsa de reacție din partea autorităților competente față de refuzul său de hrană timp de 115 de zile în perioada februarie – mai 2001 când s-a aflat în arest preventiv.

Referitor la refuzul de hrană al reclamantului în semn de protest față de procedura penală îndreptată împotriva sa, Curtea a observat că acesta nu a fost niciodată alimentat forțat și nu s-a plâns Curții că autoritățile ar fi trebuit să întreprindă o astfel de acțiune. Deși starea sa de sănătate s-a deteriorat cu siguranță, nu reiese din dosar că viața sa a fost expusă unui pericol evident ca urmare a atitudinii autorităților și, prin urmare, că alimentarea forțată ar fi fost justificată de vreun „imperativ medical”, sau că nu i s-a acordat tratamentul medical corespunzător stării sale de sănătate, ori că a fost inapt medical să rămână în detenție. Prin urmare, Curtea a declarat cererea **inadmisibilă** (vădit nefondată), în temeiul art. 35 (Condiții de admisibilitate) din Convenție.

Özgül împotriva Turciei

6 martie 2007 (decizie privind admisibilitatea)

Reclamantul a intrat în refuz de hrană în iunie 2001 în timp ce se afla în penitenciar. După câteva luni a fost internat într-un salon de spital rezervat deținuților, dar a refuzat tratamentul. Institutul de Medicină Legală l-a examinat și l-a diagnosticat cu sindromul Wernicke-Korsakoff¹, recomandând suspendarea executării pedepsei timp de 6 luni.

¹. Encefalopatie caracterizată de pierderea unor funcții cerebrale, cauzată de deficitul de vitamina B1 (tiamină).

Cererea sa de punere în libertate fiind ulterior respinsă, în februarie 2002 acesta a fost condamnat la detențiune pe viață. După o lună, când sănătatea i s-a deteriorat, medicii au decis să îi aplice un tratament. Reclamantul s-a plâns în special de intervenția medicală a autorităților împotriva voinței sale, care a avut loc la 15 martie 2002.

În ceea ce privește intervenția medicală denunțată de reclamant, Curtea a observat că art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție impunea statului obligația de a proteja bunăstarea fizică a persoanelor private de libertate – de exemplu, acordându-le asistența medicală necesară. Persoanele în cauză rămâneau totuși sub protecția art. 3, ale cărui cerințe nu permit nicio derogare. În această cauză, Curtea a observat că reclamantul s-a aflat sub supraveghere medicală permanentă în spital începând de la sfârșitul lui decembrie 2001. Până la 15 martie 2002, medicii nu i-au impus un tratament, dar la acea dată au observat o deteriorare a stării sale de sănătate și au considerat necesare intervenția medicală și alimentarea forțată. Astfel, cât timp starea de sănătate a reclamantului a fost satisfăcătoare, medicii i-au respectat dorințele și au intervenit doar atunci când s-a stabilit o necesitate medicală. Drept urmare, aceștia au acționat în interesul reclamantului, cu scopul de a preveni daune ireversibile. Mai mult, nu s-a stabilit că scopul intervenției medicale a fost de a-l umili sau pedepsi. Reieșea din dosar că nu s-a pus niciodată problema utilizării mijloacelor de contenționare. Curtea a constatat, astfel, că cererea este **inadmisibilă**, fiind vădit nefondată în temeiul art. 35 (Condiții de admisibilitate) din Convenție.

Ciorap împotriva Republicii Moldova

19 iunie 2007

În această cauză, reclamantul s-a plâns în special de condițiile de detenție, alimentarea sa forțată după ce a decis să intre în refuz de hrană, precum și de refuzul instanțelor naționale de a examina plângerea sa referitoare la alimentarea forțată pe motiv că nu plăti taxa judiciară de timbru.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea torturii) din Convenție în ceea ce privește alimentarea forțată a reclamantului. În special, nu exista nicio probă medicală că viața ori sănătatea reclamantului s-au aflat în pericol grav și existau motive suficiente pentru a crede că alimentarea sa forțată a avut de fapt ca scop descurajarea acestuia de la continuarea protestului. De asemenea, nu au fost respectate garanțiile procedurale fundamentale prevăzute de dreptul intern, precum clarificarea motivelor pentru începerea și încetarea alimentării forțate și consemnarea compoziției și a cantității de hrană administrată. În cele din urmă, Curtea a fost frapată de modul de alimentare forțată, inclusiv de imobilizarea cu cătușe – necontestată și obligatorie – a reclamantului, indiferent de rezistența opusă, și durerea severă cauzată de instrumentele de metal folosite pentru a-l forța să deschidă gura și a-i scoate limba. Alternativele mai puțin invazive, cum ar fi perfuzia intravenoasă, nu au fost nici măcar luate în considerare, în pofida cererii exprese a reclamantului. Prin urmare, Curtea a constatat că modul în care reclamantul a fost în mod repetat alimentat forțat l-a expus în mod inutil durerii fizice și umilinței, și, în consecință, nu poate fi considerat altceva decât tortură.

În această cauză, Curtea a mai hotărât că **a fost încălcat art. 6** (dreptul la un proces echitabil) din Convenție, întrucât reclamantului i s-a refuzat accesul la o instanță, ca urmare a refuzului Curții Supreme de a examina plângerea sa privind alimentarea forțată pe motiv că nu a plătit taxa judiciară de timbru. Curtea a constatat că, având în vedere natura gravă a plângerii sale, reclamantul ar fi trebuit să fie scutit de plata taxei, indiferent de capacitatea sa de a o plăti.

Rappaz împotriva Elvetiei

26 martie 2013 (decizie privind admisibilitatea)

Reclamantul, care a fost condamnat la pedeapsa cu închisoarea pentru săvârșirea a diverse infracțiuni, a început refuzul de hrană în încercarea de a obține punerea sa în libertate. Acesta a afirmat că, prin refuzul de a fi pus în libertate în pofida deciziei sale de a continua refuzul de hrană, autoritățile naționale i-au pus viața în pericol. De asemenea, s-a plâns că refuzul de a fi pus în libertate a constituit un tratament inuman și degradant.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă** ca fiind vădit nefondată, constatând că autoritățile elvețiene nu au încălcat obligația de a proteja viața reclamantului și de a-i oferi condiții de detenție compatibile cu starea sa de sănătate. În ceea ce privește, în special, decizia de alimentare forțată a reclamantului, Curtea a observat că nu s-a stabilit că decizia a fost pusă în aplicare. De asemenea, a considerat că decizia în discuție a reflectat o necesitate medicală și a fost însoțită de garanții procedurale suficiente. În plus, nu exista niciun motiv pentru a se considera că, dacă decizia ar fi fost pusă în aplicare, modul în care s-ar fi realizat acest lucru ar fi încălcat art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție.

Indicarea de măsuri provizorii² de către Curte în vederea stopării refuzului de hrană

Ilașcu și alții împotriva Republicii Moldova și Rusiei

8 iulie 2004 (Marea Cameră)

În 1993, o instanță a regiunii transnistrene i-a condamnat pe reclamanți pentru diverse infracțiuni, astfel: primul reclamant la moarte, iar ceilalți reclamanți la pedepse între 12 și 15 ani de închisoare. Aceștia s-au plâns, în special, cu privire la procedura care a condus la condamnarea lor și au susținut că, prin urmare, detenția lor nu a fost legală. De asemenea, s-au plâns de condițiile de detenție. La 28 decembrie 2003, al treilea reclamant a intrat în refuz de hrană în semn de protest, în special, față de refuzul administrației penitenciarului de a-i permite primirea unui pachet care conține produse alimentare și o pălărie de blană, trimis de soția sa.

Într-o decizie din 12 ianuarie 2004, președintele Marii Camere a Curții a invitat guvernele Moldovei și Rusiei, în temeiul art. 39 (Măsurile provizorii) din [Regulamentul Curții](#), să ia toate măsurile necesare pentru a se asigura că al treilea reclamant, aflat în refuz de hrană din 28 decembrie 2003, avea condiții de detenție care erau în concordanță cu drepturile sale în temeiul Convenției. Părțile au fost totodată invitate, în conformitate cu Regulamentul, să ofere informații despre punerea în aplicare a măsurilor provizorii astfel indicate. Într-o decizie din 15 ianuarie 2004, președintele Marii Camere l-a invitat, de asemenea, pe al treilea reclamant, în temeiul art. 39, să înceteze refuzul de hrană. La 24 ianuarie 2004, reprezentantul său a informat Curtea că clientul său a încetat refuzul de hrană la 15 ianuarie 2004.

Rodić și alții împotriva Bosniei și Herțegovinei

27 mai 2008

Această cauză a avut ca obiect detenția reclamanților care erau, toți patru, condamnați pentru crime de război împotriva civililor bosniaci. Aceștia au fost încarcerati în Penitenciarul Zenica (penitenciar cu regim de maximă siguranță, în care majoritatea deținuților erau bosniaci), în august 2004, februarie 2005, mai 2005 și, respectiv, octombrie 2004. Reclamanții s-au plâns, în special, de faptul că au fost persecutați de alți deținuți din momentul ajungerii lor în penitenciar până în momentul transferului lor în secția spital a penitenciarului. La 8 iunie 2005, reclamanții au intrat în refuz de hrană pentru a atrage atenția publicului asupra situației lor. Au fost imediat plasați în izolare în secția pentru servicii medicale a penitenciarului. La 15 iunie 2005, Ministerul Justiției al Bosniei și Herțegovinei a dispus transferarea reclamanților la alt penitenciar, din motive de securitate. Reclamanții au făcut plângere, fără succes, la Curtea Constituțională a Bosniei și Herțegovinei cu privire la neexecutarea acelei decizii. În cele din urmă, au fost transferați la Penitenciarul Mostar în perioada noiembrie 2005 – octombrie 2006.

Prin deciziile din 25 iunie 2005 (pentru primul reclamant) și 29 iunie 2005 (pentru ceilalți trei), președintele Camerei Curții căreia i-a fost repartizată cererea i-a invitat pe

². Acestea sunt măsuri adoptate în cadrul procedurii în fața Curții, în temeiul art. 39 din [Regulamentul Curții](#), fie la cererea unei părți sau a oricărei persoane interesate, fie din oficiu, în interesul părților ori a bunei desfășurări a procedurii. Curtea indică o măsură provizorie numai în cazul în care, după ce a examinat informațiile relevante, consideră că reclamantul se confruntă cu un risc real de vătămare gravă și ireversibilă dacă măsura nu este aplicată. A se vedea, de asemenea, fișa tematică „[Măsurile provizorii](#)”.

reclamanți, în temeiul art. 39 din [Regulamentul Curții](#), să înceteze refuzul de hrană. Aceștia au dat curs solicitării la 1 iulie 2005.

Refuzul de hrană în masă și folosirea forței de către autorități

Karabet si altii împotriva Ucrainei

17 ianuarie 2013

În ianuarie 2007, reclamanții, aflați cu toții în executarea unor pedepse cu închisoarea, au participat la refuz de hrană alături de alți deținuți în semn de protest față de condițiile de detenție. După o săptămână, administrația penitenciarului a efectuat o operațiune de securitate cu ajutorul agenților și al forțelor pentru operațiuni speciale. Imediat după percheziție, un grup de deținuți pe care administrația îi considera organizatorii refuzului de hrană, printre care și reclamanții, au fost transferați în alte locuri de deținere. Reclamanții s-au plâns că au fost supuși unor rele tratamente în timpul și ulterior operațiunii de securitate, precum și că ancheta vizând aceste afirmații a fost inefficientă. Aceștia au mai susținut că nu le-au fost returnate toate bunurile personale în urma transferului lor pripit în alte locuri de deținere.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 3** (Interzicerea torturii) din Convenție **sub aspect material**, ca urmare a relelor tratamente la care au fost supuși reclamanții. Era general acceptat faptul că protestele deținuților fuseseră limitate la refuzuri pașnice de a primi hrană în penitenciar, fără să fi fost raportat vreun incident violent. Mai mult, aceștia și-au demonstrat dorința de a coopera cu reprezentanții administrației penitenciarului. Deși Curții i-a fost imposibil să stabilească gravitatea tuturor vătămarilor corporale și nivelul de șoc, stres și umilință suferite de fiecare reclamant, nu exista nicio îndoială că o acțiune neașteptată și brutală a autorităților era extrem de disproporționată și nejustificată, întreprinsă cu scopul de a strivi mișcarea de protest, de a pedepsi deținuții pentru pașnicul refuz de hrană și a înăbuși în fașă orice intenție a lor de a face plângeri. Aceasta a cauzat, cu siguranță, dureri și suferințe severe și, chiar dacă nu pare fi avut ca rezultat evident vreo daună pe termen lung pentru sănătatea lor, nu poate fi considerată altceva decât tortură. Curtea a hotărât, de asemenea, că **a fost încălcat art. 3** din Convenție sub aspect procedural, deoarece ancheta privind afirmațiile reclamanților referitoare la rele tratamente nu a fost minuțioasă sau independentă, nu a respectat cerința de promptitudine și nu a fost supusă controlului public. În sfârșit, Curtea a constatat **încălcarea art. 1** (protecția proprietății) **din Protocolul nr. 1** la Convenție ca urmare a nerestituirii de către administrația penitenciarului a tuturor bunurilor personale ale reclamanților.

Leyla Alp si altii împotriva Turciei

10 decembrie 2013

Reclamantele erau deținute în Penitenciarul Çanakkale în octombrie 2000 când a început refuzul de hrană în penitenciare pentru a se protesta împotriva planului referitor la penitenciarele de tip „F”, care prevedea spații de locuit mai mici pentru deținuți. La 19 decembrie 2000, forțele de securitate au intervenit în aproximativ 20 de penitenciare. Au avut loc ciocniri violente în timpul operațiunii, cunoscute sub denumirea „Înapoi la viață”. Un jandarm și patru persoane deținute au murit în Penitenciarul Çanakkale. Reclamantele s-au plâns în special de faptul că au fost rănite în timpul operațiunii și au susținut că folosirea forței a fost excesivă și disproporționată. Acestea au mai susținut că ancheta și procedura derulate de autoritățile naționale au fost inefficiente.

Curtea, constatând că folosirea forței nu a fost disproporționată în raport cu scopul urmărit, și anume combaterea dezordinii publice și/sau apărarea oricărei persoane împotriva violenței, a considerat că **nu a fost încălcată Convenția sub aspect material** în privința reclamanților care au fost rănite în timpul operațiunii. Aceasta a mai hotărât că **a fost încălcat sub aspect procedural art. 2** (dreptul la viață) din Convenție în privința uneia dintre reclamanți, precum și că **a fost încălcat sub aspect procedural art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție în privința celorlalte cinci reclamanți, constatând că ancheta și procedura derulate de autoritățile naționale nu au îndeplinit cerințele de promptitudine și termen rezonabil, implicate în contextul

Fișă tematică – Refuz de hrană în detenție

obligațiilor pozitive în discuție.

A se vedea de asemenea: [Vefa Serdar împotriva Turciei](#), hotărârea din 27 ianuarie 2015; [Songül İnce și alții împotriva Turciei](#), hotărârea din 26 mai 2015.

Asistența medicală în izolare

Palushi împotriva Austriei

22 decembrie 2009

Reclamantul, cetățean al fostei Republici Socialiste Federative Iugoslavia în perioada evenimentelor, a susținut că a fost supus unor rele tratamente de către agenții de penitenciar în timpul privării sale de libertate în penitenciarul Poliției din Viena în vederea expulzării sale pentru ședere ilegală. Plasat în izolare imediat după aceea, acesta s-a plâns în plus de neacordarea accesului la un medic.

Curtea a observat în special că, deși se afla deja de trei săptămâni în refuz de hrană (cu riscurile aferente acestuia, cum ar fi pierderea conștienței), reclamantului i s-a aplicat măsura izolării pe baza evaluării un membru al personalului paramedical având doar pregătirea de bază, și i s-a refuzat accesul la un medic până în a treia zi de izolare. Cumulați, acești factori cu siguranță i-au cauzat suferințe și umilințe care depășesc nivelul inevitabil într-o situație de detenție. În opinia Curții, reclamantul a fost așadar supus unui tratament degradant ca urmare a neacordării asistenței medicale care se asigură în regim de izolare până când i s-a permis accesul la medic, ceea ce constituie o **încălcare a art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție.

Reîncarcerarea unor persoane condamnate care suferă de sindromul Wernicke-Korsakoff³

În următoarele cauze, reclamantii erau, cu toții, condamnați la închisoare ca urmare a apartenenței lor organizației teroriste. Aceștia au intrat în refuz de hrană pentru a protesta împotriva utilizării penitenciarelor „tip F”, concepute să ofere spații de locuit pentru 2–3 persoane în locul dormitoarelor. Reclamantilor li s-a suspendat executarea pedepselor din motive medicale, aceștia suferind de sindromul Wernicke-Korsakoff ca urmare a refuzului de hrană prelungit în timpul detenției. Reclamantii au susținut, în principal, că reîncarcerarea lor ar însemna încălcarea art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție.

Aceste cereri făceau parte dintr-un set de 53 de cauze similare. Începând cu data de 24 iunie 2004, Curtea le-a indicat părților diverse măsuri provizorii în temeiul art. 39 din [Regulamentul Curții](#) (Măsurile provizorii⁴), pentru a asigura buna desfășurare a procedurii. În perioada 6 – 11 septembrie 2004, o delegație de judecători de la Curte s-a deplasat în Turcia într-o [misiune de constatare](#) a condițiilor din penitenciare. Aceștia au fost însoțiți de un grup de experți, a căror sarcină era de a evalua dacă reclamantii erau apti clinic pentru executarea pedepselor privative de libertate.

Tekin Yıldız împotriva Turciei

10 noiembrie 2005

Reclamantul a fost diagnosticat cu sindromul Wernicke-Korsakoff în iulie 2001. Executarea pedepsei a fost suspendată timp de 6 luni pe motiv că nu era clinic sănătos; măsura a fost prelungită în baza unui raport medical, în care s-a constatat că simptomele persistă. În octombrie 2003 s-a emis un mandat de arestare pe numele său, sub bănuiala că și-ar fi reluat activitățile în cadrul organizației teroriste. La 21 noiembrie 2003, a fost arestat și trimis înapoi în penitenciar. În pofida unei hotărâri inițiale de clasare, acesta a rămas în detenție timp de 8 luni, fiind eliberat abia la 27 iulie 2004.

³. Encefalopatie caracterizată de pierderea unor funcții cerebrale, cauzată de deficitul de vitamina B1 (tiamină).

⁴. A se vedea *supra*, nota de subsol 2.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție ca urmare a reîncarcerării reclamantului în perioada 21 noiembrie 2003 – 27 iulie 2004. În special, Curtea a observat că faptul că un reclamant s-a autovătămat intrând într-un refuz de hrană prelungit nu scutește statul de niciuna dintre obligațiile sale, în temeiul art. 3, față de asemenea persoane. Având în vedere, în prezenta cauză, constatările repetate că starea de sănătate a reclamantului era incompatibilă cu detenția și faptul că nu exista nici o dovadă care să pună la îndoială acele constatări, Curtea a reținut că nu se poate considera că autoritățile naționale, care au decis retrimiterarea reclamantului la penitenciar și privarea sa de libertate timp de aproximativ 8 luni, în pofida faptului că starea sa nu s-a schimbat, ar fi acționat în conformitate cu cerințele de la art. 3. Curtea a mai hotărât că **s-ar comite o încălcare a art. 3** din Convenție dacă reclamantul ar fi trimis înapoi la penitenciar în absența unei ameliorări semnificative a stării sale clinice pentru a suporta o astfel de măsură⁵.

În ultimul rând, în temeiul **art. 46** (Forța obligatorie și executarea hotărârilor) din Convenție, Curtea a considerat totodată necesar, cu titlu de excepție, să îi indice statului turc măsurile pe care le consideră adecvate pentru remedierea anumitor probleme depistate în legătură cu sistemul oficial al rapoartelor de expertiză medico-legală în vigoare în Turcia.

Sinan Eren împotriva Turciei

10 noiembrie 2005

Reclamantul a fost diagnosticat cu sindromul Wernicke-Korsakoff în octombrie 2002, motiv pentru care i s-a suspendat executarea pedepsei. În ianuarie 2004, într-un raport medical s-a concluzionat că suspendarea executării pedepsei cu închisoarea nu mai era justificată din motive medicale, astfel că s-a emis un mandat de arestare pe numele său. Reclamantul s-a sustras de la executarea măsurii. Susținând că suspendarea executării pedepsei a fost revocată pe baza unui raport medico-legal care nu avea valoare științifică și care contrazicea în mod clar rapoartele medico-legale anterioare, reclamantul a argumentat, în special, că suferea de sindromul Wernicke-Korsakoff și că eventuala sa întoarcere în penitenciar ar constitui o încălcare a art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție. Curtea a observat, în special, că, după ce l-au examinat la 11 septembrie 2004, comitetul de experți numiți de Curte a concluzionat în unanimitate că reclamantul nu suferea de nicio tulburare neurologică sau neuropsihologică de natură să îl împiedice să trăiască în condiții de detenție. Curtea nu putea decât să fie de acord cu opinia propriilor experți și, prin urmare, a considerat că reîncarcerarea reclamantului nu ar constitui, în sine, o încălcare a art. 3 din Convenție.

A se vedea de asemenea: **Balyemez împotriva Turciei**, hotărârea din 22 decembrie 2005.

Eğilmez împotriva Turciei, Hun împotriva Turciei, Mürrüvet Küçük împotriva Turciei și Güllü împotriva Turciei

10 noiembrie 2005

În martie sau aprilie 2003, reclamantii au fost diagnosticați cu sindromul Wernicke-Korsakoff, executarea pedepsei fiind suspendată în consecință. În perioada septembrie – decembrie 2003, în diverse rapoarte medicale s-a concluzionat că suspendarea executării pedepsei cu închisoarea nu mai era justificată din motive medicale; prin urmare, s-au emis mandate de arestare pe numele lor. Primul, al treilea și al patrulea reclamant nu s-au prezentat pentru un examen medical la Spitalul Universitar, deși Curtea Europeană le-a solicitat acest lucru în cadrul misiunii sale de constatare din 2004 în Turcia. Al doilea reclamant a dat curs solicitării Curții și s-a prezentat, la 11 septembrie 2004, la Spitalul Universitar, unde a fost examinat de comitetul de experți numiți de Curte. În schimb,

⁵. Pe această temă, a se vedea, în același sens, **Gürbüz împotriva Turciei**, **Kuruçay împotriva Turciei** și **Uyan împotriva Turciei** hotărârile din 10 noiembrie 2005.

acesta nu a fost de acord cu supravegherea sa în continuare, pe care comitetul de experți o considera necesară.

Curtea a observat că, deși le-a adresat primului, celui de al treilea și celui de al patrulea reclamant avertismente ferme că cererile lor ar putea fi scoase de pe rolul Curții, aceștia nu s-au prezentat totuși la examenul medical efectuat de comitetul de experți al Curții la 11 septembrie 2004, în cadrul misiunii de constatare. Aceasta a mai observat că, deși celui de al doilea reclamant i s-a solicitat să respecte o măsură provizorie cu caracter definitiv care a fost stabilită în cazul său pentru a putea fi obținut un raport medical suplimentar cerut de comitetul de experți, reclamantul nu s-a conformat, aparent din cauza unor dificultăți administrative. Curtea a considerat că reclamanții nu aveau niciun drept să împiedice în acest mod stabilirea faptelor în propriile cauze, după ce au fost avertizați cu privire la consecințe. Prin urmare, Curtea a decis în temeiul art. 37 § 1 lit. c) (Scoaterea de pe rol) din Convenție că examinarea în continuare a plângerilor reclamanților referitoare la riscul reîncarcerării nu mai era justificată și **a decis scoaterea cererilor de pe rol.**

Contact presă:

Tel.: + 33 (0)3 90 21 42 08